

✓
9

JUSTITSMINISTERIET
Lovafdelingen

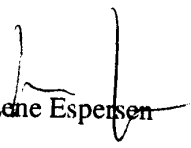
Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K.

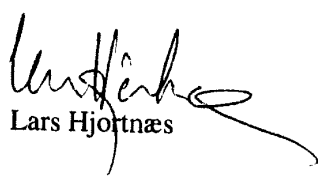
20 APR. 2007

Dato:
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Joachim Kromann
Sagsnr.: 2007-730-0473
Dok.: JOK40907
 + bilag

Afleveret med
1 20/4-07

Vedlagt fremsendes i 5 eksemplarer besvarelse af spørgsmål nr. 1-3 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til folketingsbeslutning om at styrke de ansattes retssikkerhed i forbindelse med overvågning (B 101).

Lene Espersen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2007-730-0473
Dok.: JOK40905

Besvarelse af spørgsmål nr. 1 af 26. marts 2007 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til folketingsbeslutning om at styrke de ansattes retssikkerhed i forbindelse med overvågning (B 101).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes på baggrund af en indhentet udtalelse fra beskæftigelsesministeren redegøre for omfanget og karakteren af arbejdsmiljøproblemer som følge af overvågning, herunder bedes redegjort for principielle sager og afgørelser.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Beskæftigelsesministeriet, der har oplyst følgende:

”Folketingets Retsudvalg har anmodet justitsministeren om på baggrund af en udtalelse fra beskæftigelsesministeren at redegøre for omfanget og karakteren af arbejdsmiljøproblemer som følge af overvågning, herunder om principielle sager og afgørelser.

Beskæftigelsesministeriet har på baggrund af Justitsministeriets anmodning bedt Arbejdstilsynet om en udtalelse. Arbejdstilsynet har den 16. april 2007 fremsendt en udtalelse.

Arbejdstilsynet har hørt Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA), som har oplyst, at de ved søgning i de mest relevante databaser ikke har fundet publiceret dansk eller international forskning, som belyser, hvor mange ansatte der er udsat for overvågning, og hvilke påvirkninger de er udsat for på grund af overvågning.

NFA har endvidere oplyst, at der kun i begrænset omfang foreligger international forskning om karakteren af arbejdsmiljøproblemer som følge af overvågning. Denne forskning peger på, at overvågning kan bidrage til at skabe et dårligt psykisk arbejdsmiljø i form af en negativ oplevelse af, at ens ar-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

bejde bliver overvåget og kontrolleret. Forskningen peger videre på, at belastninger i det psykiske arbejdsmiljø øges, jo mindre relevant overvågningen opleves i forhold til udførelsen af arbejdet og jo mindre medarbejderne inddrages i processen omkring overvågning.

Om overvågning er belastende for det psykiske arbejdsmiljø, afhænger ifølge Arbejdstilsynets vurdering især af de betingelser, overvågningen foregår under. I kombination med et dårligt psykisk arbejdsmiljø præget af mistillid mellem medarbejderen og ledelsen vil overvågning med stor sandsynlighed bidrage til at øge belastningen.

Samtidig oplyser Arbejdstilsynet, at overvågning også kan bidrage til at skabe et bedre psykisk arbejdsmiljø, fx hvor medarbejdere er udsat for risiko for vold i arbejdet. Her kan overvågningen bidrage til at skabe sikkerhed og tryghed for medarbejderne.

Arbejdstilsynet har ingen principielle sager eller afgørelser om arbejdsmiljø-problemer som følge af overvågning af medarbejdere. Det skyldes, at overvågning er et område, som Arbejdstilsynet typisk ikke går ind i. Udgangspunktet for Arbejdstilsynets tilsyn med sager om psykisk arbejdsmiljø er en fælles forståelse med arbejdsmarkedets parter om, hvordan rollefordelingen mellem Arbejdstilsynet og andre aktører skal være på dette område, for at problemerne kan håndteres bedst muligt. Den fælles forståelse blev etableret i et udvalg med arbejdsmarkedets parter i 1995, det såkaldte Metodeudvalg. Ifølge Metodeudvalgets anbefalinger er overvågning i langt de fleste tilfælde et forhold, der mest hensigtsmæssigt løses af ledelsen i samarbejde med de ansatte, tillidsrepræsentanter, samarbejdsudvalg, sikkerhedsorganisation e.l. udvalg, og som Arbejdstilsynet derfor ikke griber ind over for.”

JUSTITS MINISTERIET

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2007-730-0473
Dok.: JOK40906

Besvarelse af spørgsmål nr. 2 af 26. marts 2007 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til folketingsbeslutning om at styrke de ansattes retssikkerhed i forbindelse med overvågning (B 101).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes punkt for punkt i forhold til forslagets 7 punkter redegøre for, i hvilket omfang justitsministerens lovforslag L 162 imødekommer forslagene i B 101.”

Svar:

Beslutningsforslagets pkt. 1:

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, at *”det ikke ved brug af detektiv eller på anden måde er tilladt at overvåge en ansat, når denne er sygemeldt. Arbejdsgiveren må i disse situationer alene bede om en lægeerklæring”*.

Lovforslag nr. L 162 vedrører ikke arbejdsgiveres adgang til at overvåge sygemeldte ansatte ved brug af detektiv mv.

Som jeg redegjorde for under førstebehandlingen af beslutningsforslaget, følger arbejdsgiveres generelle adgang til at iværksætte kontrolforanstaltninger over for ansatte af arbejdsgiverens almindelige ledelsesret.

Adgangen for en arbejdsgiver til at iværksætte kontrolforanstaltninger i medfør af ledelsesretten er imidlertid ikke ubegrænset. Det følger således af almindelige arbejdsretlige principper, at overvågningen skal være sagligt begrundet og ikke må være krænkende for de ansatte. Endvidere stilles der et krav om proportionalitet, idet arbejdsgiverens interesse i at overvåge skal overstige hensynet til de ansattes interesse i at værne om en privatsfære.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Hvis en arbejdsgiver går ud over de her nævnte grænser, vil en sag kunne rejses i det fagrettlige system eller ved de almindelige domstole.

Der eksisterer således allerede i dag et arbejdsretligt værn imod, at arbejdsgivere overvåger ansatte på en krænkende måde.

Beslutningsforslagets pkt. 2:

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, at *"ansatte, der krænktes ved overvågning, herunder ikke alene tv-overvågning, men også anden form for overvågning, sikres ret til en godtgørelse"*.

Lovforslag nr. L 162 indeholder ikke forslag om, at en ansat, der krænktes ved en arbejdsgivers overvågning af den pågældende, sikres en ret til godtgørelse.

Som jeg redegjorde for under førstebehandlingen af beslutningsforslaget, kan grænserne for arbejdsgiveres ledelsesret prøves fagretligt eller ved de almindelige domstole. Hvis en overvågning konkret anses for retsstridig, vil der i det fagrettlige system kunne pålægges arbejdsgiveren at betale en bod, og ved de almindelige domstole vil der efter omstændighederne kunne tilkendes arbejdstageren en tortgodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26.

Det kan i øvrigt oplyses, at Justitsministeriet i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 162, pkt. 7.6.2., og i Justitsministeriets tilhørende kommenterede høringsoversigt om tv-overvågningsudvalgets betænkning, pkt. 4.5, har redegjort nærmere for, hvorfor den almindelige bestemmelse om tortgodtgørelse i erstatningsansvarslovens § 26 efter Justitsministeriets opfattelse udgør et tilstrækkeligt værn for den, der anser sin personlige integritet for krænkede ved f.eks. tv-overvågning.

Beslutningsforslagets pkt. 3:

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, at *"både det offentliges og privates tv-overvågning skal anmeldes til Datatilsynet senest 30 dage før kameraernes opsætning, og Datatilsynet skal have kompetence til at stoppe overvågningstiltag, der udføres i strid med lovens regler samt pålægge tvangsbøder. Herudover skal Datatilsynet have kompetence til at inspicere private virksomheder"*.

Lovforslag nr. L 162 indeholder ikke forslag om en anmeldelsesordning med hensyn til iværksættelse af tv-overvågning.

Som jeg redegjorde for under førstebehandlingen af beslutningsforslaget, og som det i øvrigt også fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 7.5., er Justitsministeriet således enig med tv-overvågningsudvalgets flertal i, at det hverken bør påhvile private eller offentlige myndigheder at foretage anmeldelse om overvågningen til Datatilsynet. Det skyldes bl.a., at den behandling af personoplysninger, der sker ved tv-overvågning på frit tilgængelige steder, som udgangspunkt alene omfatter ikke-følsomme oplysninger. Der vil således i langt de fleste tilfælde blot kunne iagttages og optages personer i helt dagligdags situationer.

Justitsministeriet kan supplerende oplyse, at Datatilsynet til brug for Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 3 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende L 162 har oplyst, at det efter Datatilsynets vurdering ikke vil være vanskeligt at finde frem til erhvervsdrivende, der foretager tv-overvågning. Der henvises herom i øvrigt til Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 3 til lovforslaget.

For så vidt angår spørgsmålet om inspektionskompetence, kan jeg oplyse, at Datatilsynet i dag har inspektionskompetence i forhold til offentlige myndigheders (digitale) tv-overvågning, jf. persondatalovens § 62, stk. 2. Med forslaget om, at persondataloven skal omfatte enhver behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning, jf. lovforslagets § 2, nr. 1, vil Datatilsynet have inspektionskompetence over for offentlige myndigheder, der foretager behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning, uanset hvordan overvågningen er indrettet rent teknisk.

Regeringen er enig med både tv-overvågningsudvalget og forslagsstillerne i, at Datatilsynet bør have en tilsvarende kompetence til at foretage inspektion af *private* dataansvarliges lokaler, hvor der sker behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning. Med en sådan inspektionskompetence sikres det, at Datatilsynet får mulighed for bl.a. at besigtige relevante lokaler, drøfte iværksatte sikkerhedsforanstaltninger og arbejdsrutiner samt mere generelt vejlede om reglerne på dette område.

Lovforslag nr. L 162 indebærer i overensstemmelse med det anførte, at Datatilsynet tillægges inspektionskompetence på hele tv-overvågningsområdet, jf. lovforslagets § 2, nr. 5 (ændring af persondatalovens § 62, stk. 3) og pkt. 7.5.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Beslutningsforslagets pkt. 4:

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, at *"systematisk overvågning af enkelte personer, f.eks. ved at opsætte et kamera over personens arbejdssted eller lade et kamera følge personen rundt, kun bør være tilladt i helt ekstraordinære tilfælde og for korte perioder. Den pågældende skal altid orienteres herom"*.

Lovforslag nr. L 162 vedrører ikke systematisk tv-overvågning af enkelte personer.

Som jeg redegjorde for under førstebehandlingen af beslutningsforslaget, følger det af den arbejdsretlige lovgivning, at en arbejdsgiver i medfør af ledelsesretten har adgang til at overvåge ansatte, hvis det er sagligt begrundet og ikke krænkende, og hvis der er balance mellem de hensyn, der ligger bag overvågningen, og den overvågning, der faktisk finder sted.

Beskæftigelsesministeriet har i den forbindelse oplyst, at det bortset fra sjældne undtagelsestilfælde umiddelbart er svært at tænke sig, at konstant overvågning af en bestemt person vil kunne være i overensstemmelse med førnævnte begrænsninger i arbejdsgiveres adgang til at iværksætte kontrolforanstaltninger.

På den baggrund er det regeringens opfattelse, at de ansattes behov for et værn mod at blive konstant overvåget allerede er tilgodeset i den arbejdsretlige praksis, der gælder i dag.

Beslutningsforslagets pkt. 5:

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, at *"straffen for overtrædelse af lovgivningen skærpes med henblik på at sikre en effektiv håndhævelse af reglerne. Herudover skal det sikres, at også personer, der arbejder i private hjem, omfattes af de gældende regler om overvågning"*.

Lovforslag nr. L 162 indeholder ikke en skærpelse af det gældende strafniveau med hensyn til overtrædelse af tv-overvågningslovens og persondatalovens regler.

Justitsministeriet finder ikke, at der er påvist behov for en ændring af de gældende straffebestemmelser i tv-overvågningsloven og persondataloven med henblik på en skærpelse af strafniveauet.

Overtrædelser af de omhandlede love kan i øvrigt efter omstændighederne imødegås også med andre reaktionsmuligheder end straf. F.eks. kan tv-overvågningsudstyr, som er anvendt i strid med tv-overvågningslovens regler, efter omstændighederne beslaglægges og konfiskeres efter retsplejelovens og straffelovens almindelige bestemmelser.

Datatilsynet har desuden mulighed for at påbyde en privat dataansvarlig at ophøre med en behandling, der ikke må finde sted efter denne lov, jf. persondatalovens § 59, stk. 1. Tilsynet kan desuden forbyde en privat dataansvarlig at anvende en nærmere angiven fremgangsmåde i forbindelse med behandlingen af oplysninger samt påbyde, at der træffes bestemte tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger bl.a. mod, at oplysninger kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven, jf. lovens § 59, stk. 2 og 3.

Undladelse af at efterkomme et påbud eller forbud meddelt af Datatilsynet kan straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, jf. persondatalovens § 70, stk. 1, nr. 6.

I medfør af den almindelige bestemmelse i retsplejelovens § 997, stk. 3, er der endvidere mulighed for, at retten kan fastsætte en fortløbende bøde (dvs. tvangsbøder) med henblik på at gennemtvinge et påbud eller forbud meddelt af Datatilsynet.

Med hensyn til forslaget om, at regeringen skal tage de fornødne initiativer til at sikre, at personer, der arbejder i private hjem, vil være omfattet af de gældende regler om overvågning, kan Justitsministeriet oplyse følgende:

De foreslåede ændringer af tv-overvågningsloven og persondataloven, som er indeholdt i lovforslag nr. L 162, vedrører ikke tv-overvågning i private hjem.

Som jeg redegjorde for under førstebehandlingen af beslutningsforslaget, finder tv-overvågningslovens gældende regler om skiltning efter Justitsministeriets opfattelse anvendelse, hvis en person som led i et ansættelsesforhold fast eller mere regelmæssigt udfører arbejde i et privat hjem.

Adgangen til tv-overvågning i private hjem er i øvrigt begrænset af straffelovens § 264 a. Denne bestemmelse indebærer, at det kan være strafbart at tv-overvåge i sit private hjem, hvis de personer, der overvåges, ikke har givet samtykke.

Der findes således allerede regler i lovgivningen, der begrænser adgangen til tv-overvågning i private hjem.

For en mere udførlig redegørelse om privates adgang til at foretage tv-overvågning i eget hjem kan Justitsministeriet i øvrigt henvise til pkt. 5 i den kommenterede høringsoversigt om tv-overvågningsudvalgets betænkning, der hører til lovforslag nr. L 162.

Beslutningsforslagets pkt. 6:

Beslutningsforslagets pkt. 6, litra a)-k), indeholder en række initiativer, som har til formål at sikre, at *"iværksættelse af kontrolforanstaltninger over for ansatte sker med behørig respekt af den ansattes personlige integritet og ret til personlig frihed"*.

De enkelte forslag gennemgås nedenfor.

Beslutningsforslagets pkt. 6, litra a):

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, *"at filmoptagelser selvstændigt skal opfylde persondatalovens regler og konkret begrundes"*.

Det følger af § 2, nr. 1, i lovforslag nr. L 162, at enhver behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning omfattes af persondataloven. Det gælder, uanset om der sker billedoptagelse eller ej.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at bl.a. lovens krav om proportionalitet, saglighed og behandlingssikkerhed skal være opfyldt, og at be-

handlingen altid skal ske i overensstemmelse med god databehandlings-skik.

Af den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 2, nr. 3 (forslag til ny bestemmelse i persondatalovens § 26 b) følger det, at bestemmelserne i persondatalovens §§ 29 og 30 om oplysningspligt vil gælde uanset en eventuel skiltning i medfør af §§ 3 og 3 a i tv-overvågningsloven. Den oplysningspligt, der følger af persondatalovens § 29, stk. 1, omfatter bl.a. oplysning om den dataansvarliges identitet, formålet med behandlingen samt alle yderligere oplysninger, der er nødvendige for, at den registrerede kan varetage sine interesser.

På baggrund af det anførte synes det ønske, som er indeholdt i beslutningsforslagets pkt. 6, litra a), at være imødekommet ved lovforslag nr. L 162.

Beslutningsforslagets pkt. 6, litra b):

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, "*at de ansattes behov for ikke at blive konstant overvåget tilgodeses*".

Der henvises til det, der er anført i relation til beslutningsforslagets pkt. 4.

Beslutningsforslagets pkt. 6, litra c):

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, "*at arbejdsgiveren drøfter iværksættelse af tv-overvågning med de ansatte og eventuelt tillidsrepræsentanten og herefter varsler de ansatte i god tid*".

Lovforslag nr. L 162 indeholder ikke en forpligtelse for arbejdsgiveren til at drøfte iværksættelse af tv-overvågningstiltag med de ansatte.

Som jeg redegjorde for under førstebehandlingen af beslutningsforslaget, vil en arbejdsgiver imidlertid i medfør af samarbejdsaftaler eller lovgivningen være forpligtet til at drøfte væsentlige ændringer af arbejdstilrettelæggelsen med lønmodtagernes repræsentanter, og efter omstændighederne vil iværksættelse af overvågning derfor kræve, at de ansatte inddrages.

Den dialog mellem arbejdsgiver og lønmodtagere, der finder sted i samarbejdsudvalg eller tilsvarende organer, er efter regeringens opfattelse et godt instrument til at nå til en ordening med hensyn til f.eks. overvågning, som alle kan acceptere. Det bemærkes i den forbindelse, at der er store forskelle mellem arbejdspladser og dermed også store forskelle med hensyn til behovet for eller rimeligheden af at overvåge. Det er efter regeringens opfattelse derfor klart det bedste, hvis medarbejderne og ledelsen på den enkelte arbejdsplads enes om, hvad der er rimeligt og påkrævet netop der.

Beslutningsforslagets pkt. 6, litra d):

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, "at de ansatte får information om iværksat overvågning, som bl.a. omfatter, hvor kameraerne er placeret, og hvornår overvågningen finder sted, således at der ikke foregår overvågning, som reelt er skjult for de ansatte".

Som anført i relation til beslutningsforslagets pkt. 6, litra b) følger det af den foreslåede bestemmelse i § 2, nr. 3 (forslag til ny bestemmelse i persondatalovens § 26 b) i lovforslag nr. L 162, at bestemmelserne i persondatalovens §§ 29 og 30 om oplysningspligt vil gælde uanset en eventuel skiltning i medfør af §§ 3 og 3 a i tv-overvågningsloven.

I bemærkningerne til bestemmelsen i lovforslagets § 2, nr. 3, er det bl.a. anført, at den foreslåede bestemmelse ved tv-overvågning på arbejdspladser indebærer, at der – ud over den skiltning, som følger af tv-overvågningslovens §§ 3 og 3 a – skal gives oplysning efter persondatalovens regler, dvs. som udgangspunkt en meddelelse til hver enkelt ansat om tv-overvågningen. Denne meddelelse, som skal indeholde de oplysninger, som følger af lovens § 29, stk. 1, skal endvidere gives, inden tv-overvågningen påbegyndes, jf. herved Datatilsynets gældende praksis om god databehandlingsskik på tv-overvågningsområdet.

På den baggrund synes det ønske, som er indeholdt i beslutningsforslagets pkt. 6, litra d), at være imødekommet ved lovforslag nr. L 162.

Beslutningsforslagets pkt. 6, litra e):

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, "at de ansatte får øvrig information, der er relevant for den ansattes retsskyttelse".

Den oplysningspligt, der følger af den gældende bestemmelse i persondatalovens § 29, stk. 1, omfatter – ud over bl.a. oplysning om den dataansvarliges identitet og formålet med behandlingen – alle yderligere oplysninger, der er nødvendige for, at den registrerede kan varetage sine interesser.

På den baggrund synes det ønske, som er indeholdt i beslutningsforslagets pkt. 6, litra e), at være imødekommet ved § 2, nr. 3, i lovforslag nr. L 162.

Beslutningsforslagets pkt. 6, litra f) og g):

Ifølge pkt. 6, litra f), i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, *”at der er en reel sammenhæng mellem skiltning om overvågning og den overvågning, der faktisk foretages, således at der ikke kan skiltes, hvis overvågningen ikke sker regelmæssigt, men kun nogle dage en gang imellem (i dag bruger nogle butikker at skilte med tv-overvågning, uden at dette foregår regelmæssigt. Når der opstår et konkret behov, sættes skjulte kameraer op i butikken)”*.

Ifølge pkt. 6, litra g), i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, *”at urigtig skiltning er strafbart”*.

Lovforslag nr. L 162 indeholder ikke bestemmelser som skitseret i beslutningsforslagets pkt. 6, litra f) og g).

Efter Justitsministeriets opfattelse bør der ikke stilles krav om, at skiltning om tv-overvågning kun må ske, hvis der er tale om *konstant* overvågning. Skiltningskravet bør derimod også omfatte f.eks. tilfælde, hvor der i en forretning kun foretages tv-overvågning i perioder, hvor der foreligger en særlig mistanke om tyveri.

Det bemærkes i den forbindelse i øvrigt, at det som ovenfor omtalt i lovforslagets § 2, nr. 3 (den foreslåede nye bestemmelse i persondatalovens § 26 b), præciseres, at persondatalovens §§ 29 og 30 (oplysningspligt) gælder, selv om der oplyses om overvågningen i medfør af tv-overvågningslovens regler.

Særligt i relation til ansatte indebærer denne bestemmelse som nævnt ovenfor, at der – ud over den skiltning, som følger af tv-overvågningslo-

vens §§ 3 og 3 a – skal gives oplysning efter persondatalovens regler, dvs. som udgangspunkt en meddelelse til hver enkelt ansat om tv-overvågningen. Denne meddelelse, som skal indeholde de oplysninger, som følger af lovens § 29, stk. 1, skal endvidere gives, inden tv-overvågningen påbegyndes, jf. herved Datatilsynets gældende praksis om god databehandlingskik på tv-overvågningsområdet.

Beslutningsforslagets pkt. 6, litra h):

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, "*at der er tilstrækkelig datakvalitet i optagelserne*".

Lovforslag nr. L 162 indeholder ikke en bestemmelse, hvorefter optagelser foretaget i forbindelse med tv-overvågning skal være af en tilstrækkelig datakvalitet.

Private og offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning med billedoptagelse i kriminalitetsforebyggende øjemed, har en væsentlig interesse i, at optagelserne er af en sådan kvalitet, at de kan anvendes bl.a. af retshåndhævende myndigheder som bevismiddel i retten.

På den baggrund må man efter Justitsministeriets opfattelse i almindelighed gå ud fra, at private og offentlige myndigheder, der foretager tv-overvågning, vil være opmærksomme på spørgsmålet om datakvalitet.

Hertil kommer, at politiet i medfør af tv-overvågningslovens § 4 b, der blev indføjet ved lov nr. 542 af 8. juni 2006 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.), har mulighed for at meddele offentlige myndigheder eller private, der foretager eller planlægger at foretage tv-overvågning, pålæg med hensyn til kvaliteten af optagelser af billeder på videobånd, film eller lignende samt med hensyn til opbevaringen af optagelserne. Der henvises herom i øvrigt til forarbejderne til denne lovændring (L 217), jf. Folketingstidende 2005-06 (2. samling), Tillæg A, s. 7137 ff.

På den anførte baggrund finder jeg ikke, at der er anledning til at fastsætte yderligere regler om datakvalitet.

Beslutningsforslagets pkt. 6, litra i):

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, "at optagelser, uanset om de er digitale eller analoge, omfattes af persondataloven, og at overskudsinformation undgås, samt at opbevaring af oplysninger sker forsvarligt og i højst 30 dage, medmindre det skal bruges i en konkret tvist".

Det følger af § 2, nr. 1, i lovforslag nr. L 162, at enhver behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning omfattes af persondataloven. Det gælder, uanset om der sker billedoptagelse eller ikke.

Det følger endvidere af lovforslagets § 2, nr. 3 (den foreslåede nye bestemmelse i persondatalovens § 26 a, stk. 2 og 3), at billed- og lydoptagelser med personoplysninger, der optages i forbindelse med tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed, skal slettes senest 30 dage efter optagelsen, medmindre opbevaring i længere tid er nødvendig for den dataansvarliges behandling af en konkret tvist.

Adgangen til i medfør af den foreslåede nye bestemmelse i persondatalovens § 26 a, stk. 3, at opbevare en optagelse ud over 30-dagesfristen, hvis en sådan opbevaring er nødvendig for den dataansvarliges behandling af en konkret tvist, f.eks. en sag om bortvisning af en medarbejder, giver i øvrigt kun adgang til at opbevare oplysninger om den, som tvisten vedrører, men derimod ikke til opbevaring af optagelser af andre personer, som ikke har relation til den pågældende tvist. Opbevaring af såkaldt "overskudsinformation" skal den dataansvarlige undgå ved i videst muligt omfang at anonymisere de pågældende oplysninger.

På baggrund af det anførte synes det ønske, som er indeholdt i beslutningsforslagets pkt. 6, litra i), at være imødekommet ved § 2, nr. 1 og 3, i lovforslag nr. L 162.

Beslutningsforslagets pkt. 6, litra j):

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, "at den ansatte har ret til information om og indsigt i foretagne tv-optagelser, eventuelt i samarbejde med tillidsrepræsentanten, som også bør have indseende med de sikkerhedsforanstaltninger, som arbejdsgiveren træffer".

Om ansattes ret til information henvises til det, der er anført i relation til beslutningsforslagets pkt. 6, litra d) og e).

Med hensyn til spørgsmålet om den registreredes indsigt i forbindelse med tv-overvågning, herunder ansattes indsigt, er det efter tv-overvågningsudvalgets opfattelse næppe muligt at udforme særregler, der er i overensstemmelse med EU's databeskyttelsesdirektiv, og der findes heller ikke at være et konkret behov for det. Det betyder efter udvalgets opfattelse, at de almindelige regler i persondataloven om indsigt bør finde anvendelse også ved behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning således, at det overlades til Datatilsynet i sin praksis at fastsætte den nærmere rækkevidde af indsigt, jf. pkt. 7.4.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 162.

Som anført i lovforslagets pkt. 7.4.2. kan Justitsministeriet af de grunde, som udvalget har anført, tiltræde, at der ikke fastsættes særlige regler om ret til bl.a. indsigt i relation til behandling af personoplysninger ved tv-overvågning. Det indebærer, at persondatalovens almindelige regler om den registreredes ret til indsigt vil finde anvendelse ved behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning.

Det kan i den forbindelse oplyses, at persondatalovens regler indebærer, at en person, der fremsætter anmodning om oplysning om, hvorvidt der behandles oplysninger om vedkommende, som udgangspunkt har ret til snarest muligt at få meddelelse herom fra den dataansvarlige, jf. persondatalovens § 31. Der er intet til hinder for, at den registrerede giver en anden – f.eks. en tillidsmand på en arbejdsplads – fuldmagt til at opnå indsigt på dennes vegne eller lader sig bistå/repræsentere af en anden. De oplysninger, som den registrerede har ret til i medfør af lovens § 31, omfatter oplysninger om den pågældende selv.

På baggrund af det anførte synes det ønske, som er indeholdt i beslutningsforslagets pkt. 6, litra j), at være imødekommet ved lovforslag nr. L 162.

Beslutningsforslagets pkt. 6, litra k):

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, ”at arbejdsgiveren ikke bruger de indsamlede oplysninger til andet end det oplyste formål”.

Efter § 2, nr. 1, i lovforslag nr. L 162 vil enhver behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning være omfattet af persondataloven.

Den foreslåede bestemmelse indebærer bl.a., at den gældende bestemmelse i persondatalovens § 5, stk. 2, der ikke foreslås ændret, vil omfatte enhver behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning. Persondatalovens § 5, stk. 2, fastsætter, at indsamling af oplysninger kun må ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling ikke må være i strid med disse formål.

Som anført i pkt. 3.2.2. i lovforslag nr. L 162 ligger der i dette krav om udtrykkelighed, at den dataansvarlige i forbindelse med indsamlingen skal angive et formål, som er tilstrækkeligt veldefineret og velafgrænset til at skabe åbenhed og klarhed om behandlingen, og at formålet skal defineres med en vis præcision. I kravet om saglighed ligger, at en indsamling skal ske til løsning af en opgave, som vedkommende har til opgave at varetage. Det forhold, at senere behandling ikke må være uforenelig med de formål, hvortil oplysningerne er indsamlet, indebærer bl.a., at anvendelse af indsamlede oplysninger til et andet formål end det oprindelige kan ske, medmindre den senere anvendelse er uforenelig med det formål, som oplysningerne oprindeligt blev indsamlet til.

På baggrund af det anførte synes det ønske, som er indeholdt i beslutningsforslagets pkt. 6, litra k), at være imødekommet ved § 2, nr. 1, i lovforslag nr. L 162.

Beslutningsforslagets pkt. 7:

Ifølge dette punkt i beslutningsforslaget pålægges regeringen at sikre, "at firmaer, der opsætter tv-overvågning, skal have autorisation hertil. Dette kan gennemføres ved at lovgive om, at alle virksomheder, der installerer tv-overvågning, skal være ISO 9001 certificerede i henhold til en allerede eksisterende ordning".

Lovforslag nr. L 162 indeholder ikke et forslag om en autorisationsordning.

Som jeg redegjorde for under førstebehandlingen af beslutningsforslaget, er jeg selvsagt enig i, at medarbejdere i virksomheder, der opsætter eller sælger tv-overvågningsudstyr, bør give en grundig vejledning om udsty-

rets lovlige anvendelse. Jeg finder det også meget positivt, at Sikkerhedsbranchen har indført en certificeringsordning for medlemsvirksomheder, som beskæftiger sig med installation af tv-overvågningsudstyr.

Samtidig må det efter Justitsministeriets opfattelse nødvendigvis være sådan, at den, der ønsker at iværksætte en konkret overvågning, må sætte sig ind i og overholde de regler, som gælder på dette område.

Efter Justitsministeriets opfattelse opnås dette bedst ved bl.a. at oplyse om de regler, der gælder, således at både installatører og de, som ønsker at foretage overvågning, kan gøres bekendt med, hvilke krav der følger af lovgivningen.

Dette er også baggrunden for, at der i overensstemmelse med tv-overvågningsudvalgets anbefaling i lovforslag L 162 lægges op til, at Justitsministeriet umiddelbart efter en vedtagelse af forslaget i samarbejde med Datatilsynet skal udarbejde en pjece om tv-overvågning særligt med henblik på at informere om de regler, som skal iagttages i forbindelse med tv-overvågning, herunder om samspillet mellem bl.a. tv-overvågningslovens og persondatalovens regler.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2007-730-0473
Dok.: JOK40927

Besvarelse af spørgsmål nr. 3 af 17. april 2007 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til folketingsbeslutning om at styrke de ansattes retssikkerhed i forbindelse med overvågning (B 101).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 13/4-07 fra HK-Handel vedrørende B 101, jf. B 101 – bilag 3.”

Svar:

1. HK Handel har i sit brev til Folketingets Retsudvalg af 13. april 2007 redegjort for, hvorfor fagforeningen ønsker foretræde for udvalget i relation til dettes behandling af forslag til folketingsbeslutning nr. B 101 og Justitsministeriets lovforslag nr. L 162 (forslag til lov om ændring af lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om behandling af personoplysninger (Udvidelse af adgangen til tv-overvågning og styrkelse af retsbeskyttelsen ved behandling af personoplysninger i forbindelse med tv-overvågning)).

HK Handel har i den forbindelse anført, at der efter fagforeningens opfattelse bør indføres

- en mulighed for tortgodtgørelse til ansatte,
- en anmeldelsesordning i relation til privates tv-overvågning, og
- en ordning om autorisation af installatører af tv-overvågningsudstyr.

De enkelte forslag fra HK Handel kommenteres nedenfor.

2. Som anført i Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 2 til beslutningsforslaget indeholder lovforslag nr. L 162 ikke forslag om, at en ansat, der krænkes ved en arbejdsgivers overvågning af den pågældende,

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

sikres en ret til godtgørelse *ud over* den ret til godtgørelse, som følger af den almindelige bestemmelse i erstatningsansvarslovens § 26.

Som jeg redegjorde for under førstebehandlingen af beslutningsforslaget, kan grænserne for arbejdsgiveres ledelsesret imidlertid prøves fagretligt eller ved de almindelige domstole. Hvis en overvågning konkret anses for retsstridig, vil der i det fagretlige system kunne pålægges arbejdsgiveren at betale en bod, og ved de almindelige domstole vil der efter omstændighederne kunne tilkendes arbejdstageren en tortgodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26.

Det kan i øvrigt oplyses, at Justitsministeriet i lovforslag nr. L 162, pkt. 7.6.2., og i Justitsministeriets tilhørende kommenterede høringsoversigt om tv-overvågningsudvalgets betænkning, pkt. 4.5, har redegjort nærmere for, hvorfor den almindelige bestemmelse om tortgodtgørelse i erstatningsansvarslovens § 26 efter Justitsministeriets opfattelse udgør et tilstrækkeligt værn for den, der anser sin personlige integritet for krænket ved f.eks. tv-overvågning.

3. Som anført i Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 2 til beslutningsforslaget indeholder lovforslag nr. L 162 ikke forslag om en anmeldelsesordning.

Som jeg redegjorde for under førstebehandlingen af beslutningsforslaget, og som det i øvrigt også fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 7.5., er Justitsministeriet således enig med tv-overvågningsudvalgets flertal i, at det hverken bør påhvile private eller offentlige myndigheder at foretage anmeldelse om overvågningen til Datatilsynet. Det skyldes bl.a., at den behandling af personoplysninger, der sker ved tv-overvågning på frit tilgængelige steder, som udgangspunkt alene omfatter ikke-følsomme oplysninger. Der vil således i langt de fleste tilfælde blot kunne iagttages og optages personer i helt dagligdags situationer.

4. Som anført i Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 2 til beslutningsforslaget indeholder lovforslag nr. L 162 ikke forslag om en autorisationsordning omfattende installatører af tv-overvågningsudstyr.

Som jeg redegjorde for under førstebehandlingen af beslutningsforslaget, er jeg selvsagt enig i, at medarbejdere i virksomheder, der opsætter eller sælger tv-overvågningsudstyr, bør give en grundig vejledning om udstyrets lovlige anvendelse. Jeg finder det også meget positivt, at Sikker-

hedsbranchen har indført en certificeringsordning for medlemsvirksomheder, som beskæftiger sig med installation af tv-overvågningsudstyr.

Samtidig må det efter Justitsministeriets opfattelse nødvendigvis være sådan, at den, der ønsker at iværksætte en konkret overvågning, må sætte sig ind i og overholde de regler, som gælder på dette område.

Efter Justitsministeriets opfattelse opnås dette bedst ved bl.a. at oplyse om de regler, der gælder, således at både installatører og de, som ønsker at foretage overvågning, kan gøres bekendt med, hvilke krav der følger af lovgivningen.

Dette er også baggrunden for, at der i overensstemmelse med tv-overvågningsudvalgets anbefaling i lovforslag L 162 lægges op til, at Justitsministeriet umiddelbart efter en vedtagelse af forslaget i samarbejde med Datatilsynet skal udarbejde en pjece om tv-overvågning særligt med henblik på at informere om de regler, som skal iagttages i forbindelse med tv-overvågning, herunder om samspillet mellem bl.a. tv-overvågningslovens og persondatalovens regler.